

Pap Jánosné – Krén-Rostási Nikolett

MESÉS MATEMATIKAFOGLALKOZÁSOK
GYŰJTEMÉNYE
Újabb mesék, újabb ötletek

I. kötet

Szeptembertől januárig

Novum Könyvklub

Írták:
Pap Jánosné
Krén-Rostási Nikolett

© Kiadja a Novum Könyvklub Kft.
www.novumkonyv.hu

HU ISSN 2063-515X
ISBN 978-615-5581-75-5

A kiadó a kiadói jogot fenntartja. A kiadó írásbeli hozzájárulása nélkül sem a teljes mű,
sem annak része semmiféle formában nem sokszorosítható.

A kiadásért felel a Novum Könyvklub ügyvezetője
Szerkesztő: Bozsik Rozália Luca
Anyanyelvi lektor: Gellér Tibor
Tördelés, nyomdai előkészítés: Kreatív Design Bt.

Pannónia Nyomda Kft.
Felelős vezető: Cseh Katalin

A könyvben olvasható huszonöt mese az évszakokhoz, az óvodákban feldolgozott jeles napokhoz és a néphagyományokhoz kapcsolódik. Ez a kötet a szeptembertől januárig terjedő időszakot öleli fel. Összegyűjtöttük azokat a témaköröket, amelyekkel általánosan az óvodákban foglalkoznak, matematikai témákkal társítottuk őket, és ehhez kapcsolódva írtunk új meséket.

Óvodánkban régóta alkalmazzuk a mesébe épített matematikai fejlesztést a sokoldalú fejlesztés megvalósításának eszközeként, hiszen ez az egyik legeredményesebb módszer a gyermekek érdeklődésének felkeltésére és a matematika megszerettetésére. A módszer alkalmazásával lehetőséget teremtünk a környező világ, valóság formáival és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre. A mesélés során, a matematikai készségeket fejlesztő feladatok megvalósítása révén, észrevétlenül fejlődnek a gyermekek. Beleélik magukat a mesébe, részeseivé válnak a mese cselekményének. Aktív szereplőkké válhatnak, hol kis nyusziakká, hol manókká, hol erdei állatokká változhatnak.

A foglalkozások megvalósítása együttműködésre nevel, hatékonyabban formálódik magatartásuk, megtanulnak odafigyelni egymásra. Fejleszti a kreativitásukat, fejlődik számolási készségük. A szerepeken keresztül könnyebben megfogalmazzák gondolataikat, érzéseiket, ezáltal oldódik feszültségük, szorongásuk. A gyermekek a természetes környezetben végzett megfigyeléseik alkalmával vegyék észre, hogy tulajdonságaik szerint, illetve saját szempontok alapján a tárgyak, személyek, halmazok összehasonlíthatók és szétválogathatók. A gyermekek a feladatok során mérési, összemérési feladatokat végeznek, s tapasztalatokat szereznek a geometria körében, a szimmetrikus alakzatok területén. Maga a természetes környezet, a benne található „kincsek” sok lehetőséget rejtenek magukban a matematikai ismeretek elsajátítása érdekében.

Úgy gondoltuk, hogy olyan gyűjteményt készítünk, amely a mesékhez szorosan kapcsolódó, matematikai készségeket fejlesztő feladatokat tartalmaz a témához kapcsolódó ötletekkel. Ez elősegíti a külső világ tevékeny megismerését, ismeretanyagának átadását, meglévő ismereteik elmélyítését és bővítését. Ez nagymértékben hozzájárul a gyermekek eredményes fejlesztéséhez. Csoportunkban már három éve használjuk a mesébe épített fejlesztést egy-egy heti téma anyagának élménygazdag feldolgozása érdekében. A gyermekek figyelemmel és érdeklődve hallgatták a meséket, szívesen vettek részt a mesékhez kapcsolódó, matematikai készségeket fejlesztő játékokban.

Ajánljuk a könyvet minden olyan pedagógusnak, aki szívesen mesél a gyermekeknek, szívesen alkalmaz drámapedagógiai módszereket, és fontosnak tartja, hogy a vidám, közös játék során már kiskorukban megalapozza a gyermekek matematikai készségeit.

Tartalom

SZEPTEMBERI TÉMAKÖRÖK

<i>Beszoktatás az óvodába</i>	Mi lehet ez a játék?	8
<i>Költöző madarak</i>	A madarak utazása.....	11
<i>Őszi zöldségek</i>	A nyulak megglepetése	15
<i>Vásár</i>	Készülődés a vásárra	19
<i>Őszi gyümölcsök</i>	A legnehezebb alma.....	22

OKTÓBERI TÉMAKÖRÖK

<i>Szüret</i>	Az elgurult szőlőszemek	26
<i>Állatok világnapja</i>	Kirándulás az állatkertben	29
<i>Őszi természe</i>	Gombakirály-választás	33
<i>Egészség hét</i>	Falatka vagy Pocak Óvoda.....	36
<i>Tök jó hét</i>	A nagy feladat.....	39

NOVEMBERI TÉMAKÖRÖK

<i>Márton-nap</i>	Az elkóborolt libák.....	44
<i>Színes a világ</i>	Legyen újra színes a sünilak	47
<i>Állatok készülődése a télre</i>	Szorgalmas erdei állatok	51
<i>Madáretetés</i>	Éhesek a madarak.....	54
<i>Itt a tél</i>	A leghosszabb sál	58

DECEMBERI TÉMAKÖRÖK

<i>Advent</i>	Az adventi naptár.....	62
<i>Mikulás</i>	Mikulás Manófalván.....	65
<i>Mézeskalácssütés</i>	A palota mézeskalácsai.....	68
<i>Itt a karácsony</i>	A kismanó karácsonyi meglepetése.....	71

JANUÁRI TÉMAKÖRÖK

<i>Napszakok</i>	A legkisebb királylány bánata.....	76
<i>Hó-víz-jég</i>	Télkirálynő varázslata.....	79
<i>Téli örömök</i>	Hóemberek városa.....	82
<i>Állatok élete télen</i>	Korai ébredés.....	86
<i>Közlekedési eszközök</i>	A közlekedéstudor-vizsga.....	89
<i>Foglalkozások</i>	A kiállítás.....	92

Szeptember

Mi lehet ez a játék?

A madarak utazása

A nyulak meglepetése

Készülődés a vásárra

A legnehezebb alma

Mi lehet ez a játék?

– mesés matematikafoglalkozás

(Kréń-Rostási Nikolett)

■ A foglalkozás menete:

(Amíg a gyermekek a mosdóban vannak, a pedagógus felteszi az ajtóra az előre elkészített magasságmérőt.)

Hol volt, hol nem volt, nagyon messze innen, egy varázslatos helyen volt egyszer egy óvoda. Ebbe az óvodába manógyerekek jártak, akik most érkeztek vissza a nyári szünetről, pont úgy, mint ti. Hiányzott már nekik az óvó néni, a régi pajtásaik és az ovis játékok is. Első nap mindenki nagyon izgatott volt. A régi manóovisok vidáman érkeztek az oviba. Az ajtóban jókedvűen köszöntek, és már rohantak is beszélgetni, játszani. Az új kismanók között volt olyan, akit ölben hozott be az óvó néni, és volt olyan manócska is, akit meg kellett vigasztalni, mert pityeregve ment az óvodába. Szerencsére a nagyobb ovisok segítőkészek és kedvesek voltak, igyekeztek megvigasztalni kisebb társaikat, és gyorsan összebarátkoztak. Tízóráira már az egész csoport jókedvű és vidám volt. A manók végeztek az evéssel, kezet mostak, majd az óvó néni várta őket a szőnyegen, hogy mindenki elmesélhesse, mi minden történt vele a nyáron. Ezután mesét olvasott, és sok játékot játszottak, amivel könnyen meg tudták jegyezni egymás nevét. Mikor már mindenki pontosan tudta, hogy ki kicsoda, kezdődhetett a várva várt játék. Sajnos az egyik kis manócskának nem volt kedve játszani, és ülve maradt a szőnyegen. Az óvó néni odahívta a két legokosabb manót, Boldit és Tinát, majd így szól:

– Segítsetek nekem egy kicsit! Ti már nagy és okos ovisok vagytok, és az egyik új társatok ott szomorkodik a szőnyegen. Látjátok?

– Igen, látom – felelt Boldi.

– Én azt is tudom, hogy Gabónak hívják – mondta büszkén Tina.

– Pontosán. Nem lenne kedvetek megmutatni Gabónak a játékokat? Akkor nem gubbasztana ott magában, és biztosan jobb lenne a kedve is.

– Szívesen segítünk! – felelte a két okos manó, és már mentek is Gabóhoz.

– Szia, Gabó! Nincs kedved játszani velünk? – kérdezte Boldi.

– Szívesen játszánék veletek, csak sajnos nem tudom, hogy melyik játék hol van – válaszolta Gabó.

– Ezen igazán könnyen tudunk segíteni – felelte mosolyogva Tina.

– Hogyan? – érdeklődött a kis manócska.

– Majd mi megmutatjuk neked az összes játékot! Vannak nagyon különleges játékaink, megmutatjuk, hogyan szoktunk játszani velünk.

– Az nagyon jó lenne! – felelte vidáman Gabó.

– Gyere! Itt a babakonyhánk! – mutatta büszkén Tina. – Itt szoktunk kávé, teát és sok-sok finomságot főzni.

– De hiszen, Tina, ő fiú! Inkább az autóspolcot mutassuk meg neki! – kiáltott rá Boldi, és már terelgette is Gabót a kisautókhoz.

– Igazán szép volt a babakonyha, és a kisautók is nagyon szépek, de az én kedvenc játékom a kirakó. Meg tudátok mutatni, hogy merre találok autós kirakókat?

– Persze! Gyere utánunk.

A kismanók elindultak a kirakóspolchoz, ám amikor elmentek az ajtó mellett, Gabó különös dologra figyelt fel. Egy hófehér nagy lap volt az ajtóra ragasztva, amelyből egy csodálatos napraforgó domborodott ki. Az ajtó aljától egészen a közepéig felért. Gyönyörű, hosszú szára volt, szirmai pedig szikrázóan csillogtak a fényben.

– Ez micsoda? – kérdezte kíváncsian Gabó az ajtóra mutatva.

– Nem tudom. Ezt a káprázatos játékot még én sem láttam. Tavaly nem volt ilyen az oviban, de Boldi biztosan tudja. Boldi! Mi lehet ez a játék?

– Sajnos én sem tudom, Tina, de kérdezzük meg a többieket!

Már az egész manócsoport az ajtó előtt állt, amikor az óvó néni mosolyogva odament hozzájuk.

– Mit néztek ilyen kíváncsian, gyerekek? – kérdezte.

– Ezt a szép napraforgót az ajtón! Mi ez a játék? Sajnos egyikünk sem tudja... – felelte Tina.

– Örülök, hogy észrevettétek. Ez a csoport magasságmérője. Ezzel mérjük meg, hogy ki milyen magasra nőtt a nyáron.

– De jó! Én sokat nőttem! De ezzel hogy mérjük meg? – kérdezte Boldi.

– Itt van mindenkinek a jele egy kosárban. Szép sorban idejön minden manó, és felragasztjuk a jelét a napraforgó szárára, pontosan oda, ameddig a fejetek búbja felér.

A gyerekek nagyon lelkesek voltak. Egyesével, jó szorosan, odaálltak az ajtó mellé, és büszkén ragasztották fel az óvó nénivel a jelüket. Miután mindenkinek a jele felkerült, közösen megbeszélték, hogy kinek a jele van legfelül, mert ő a legmagasabb, kinek a jele van legalul, mert ő a legalacsonyabb. Voltak olyan manók is, akiknek a jele ugyanazon a helyen volt – ők egyforma magasak voltak. Az óvó néni mindenkinek elmagyarázta, hogy akinek a jele lejjebb van, alacsonyabb, akinek a jele pedig feljebb helyezkedik el a napraforgó szárán, magasabb. A manócsoport minden tagja vidáman nézte a napraforgón a maga jelét, és egész játékidőben arról beszélgettek, ki az alacsonyabb, ki a magasabb. Azt is megbeszélték, hogy jövőre újra megméri a magasságukat, mert a kismanók állandóan nőnek, így addigra megváltozik, hogy ki milyen magas. Az új magasságmérőnek köszönhetően még a legkisebb manónak is vidáman telt az első napja az oviban.

(A mese után kis hatásszünetet tart a pedagógus, majd a következőre hívja fel a gyermekek figyelmét:)

– Nézzétek csak! Nekünk is van egy csodaszép napraforgós magasságmérőnk az ajtón, ugyanúgy, mint a manóoviban. Van kedvetek megmérni, hogy ki milyen magas? Hiszen ti is nagyon sokat nőttetek a nyáron.

(A pedagógus megvárja a gyermekek válaszát, majd mindenkit egyesével odaállít az ajtó mellé, és felragasztja a jelét. Megbeszélik, mit mondott el a mesében az óvó néni a manóknak a magasságról, ezután különböző kérdéseket tesz fel a gyerekeknek az egyéni képességeiknek megfelelően:)

– Ki a legmagasabb? *(Hivatkozhat a mesére, hogy akinek a jele legfelül van.)*

– Ki a legalacsonyabb? *(Hivatkozhat a mesére, hogy akinek a jele legalul van.)*

– Van-e két egyforma magas gyermek a csoportban? Kik azok?

– Ki a magasabb? Akinek a tulipán a jele, vagy akié a traktor? *(Az összehasonlítást több jellel is elvégzi.)*

– Ki az alacsonyabb? Akinek a vonat a jele, vagy akié a maci? *(Az összehasonlítást több jellel is elvégzi.)*

– Kinél magasabb X.?

– Kinél alacsonyabb Y.?

(A kérdések után megdicséri a gyerekeket, és felajánlja, hogy rajzoljanak le egy kismanót, a magasságmérőt vagy épp, amikor mérik őket a magasságmérőnél.)

■ Fejlesztési tartalom

■ A foglalkozás előzménye:

- A gyermekek fogadása során beszélgetés a nyári élményekről, figyelmüknek a felhívása arra, hogy milyen nagyot nőttek.
- Játékidőben építőkockákból magasabb, alacsonyabb és ugyanakkora tornyok építésének a kezdeményezése.
- A pedagógus elkészíti a magasságmérőt.

■ A foglalkozás során felhasznált eszközök:

- napraforgós magasságmérő;
- gyermekek jelei;
- ragasztó a jelek felragasztásához;
- visszavezetéshez írólapok, színes ceruzák vagy zsírkréták.